

Analýza vplyvov na životné prostredie

5.1 Ktoré zložky životného prostredia (najmä ovzdušie, voda, horniny, pôda, organizmy) budú predkladaným materiálom ovplyvnené a aký bude ich vplyv ?

Schválenie a následná realizácia opatrení Programu starostlivosti o Národný park (NP) Veľká Fatra a jeho ochranné pásmo a o územia európskeho významu SKUEV0238 Veľká Fatra a SKUEV4092 Lúky v Trlenskej doline na roky 2025 – 2054 bude mať dlhodobý pozitívny vplyv na prírodné hodnoty, ktoré sú predmetom ochrany.

Predmetom ochrany sú:

Prirodzené procesy a prirodzený vývoj prírodných lesných spoločenstiev nachádzajúcich sa na území národného parku.

7 prioritných biotopov európskeho významu: Kr 10 Kosodrevina (* 4070), Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (* 91E0), Ls 1.4 Horské jelšové lužné lesy (* 91E0), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Pr 3 Penovcové prameniská (* 7220), Sk 6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (* 8160), Tr 8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (* 6230),

24 biotopov európskeho významu: Al 3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty (6170), Al 9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Br 4 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s vrbou sivou (*Salix eleagnos*) (3240), Br 6 Brehové porasty deväťsilov (6430), Kr 4 Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080), Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Lk 2 Horské kosné lúky (6520), Lk 5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430), Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140), Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Ls 6.2 Reliktne vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410), Ra 3 Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140), Ra 6 Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Sk 4 Karbonátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8120), Sk 8 Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Tr 1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte (6210), Tr 5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty (6190), Vo 3 Prirodzené dystrofné stojaté vody (3160), Vo 5 Oligotrofné až mezotrofné vody s benthickou vegetáciou chár (3140)

6 biotopov národného významu: Kr 8 Vrbové kroviny stojatých vôd, Kr 9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, Lk 3 Mezofilné pasienky a spásané lúky, Lk 6, Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Lk 10 Vegetácia vysokých ostríc, Ls 8.0 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy.

Predmetom ochrany sú tiež biotopy 9 druhov rastlín európskeho významu: kyjanôčka zelená (*Buxbaumia viridis*), grimaldia trojtyčinková (*Mannia triandra*), zvonovec ľaliolistý (*Adenophora liliifolia*), *zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), *cyklámen purpurový fatranský (*Cyclamen purpurascens* subsp. *Immaculatum*, syn. *Cyclamen fatrense*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), *klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), *poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*), *poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*),

biotopy 68 druhov rastlín národného významu: alektória rozkonárená (*Alectoria sarmentosa*), koléma černejúca (*Collema nigrescens*), napúchavec plstnatý (*Leptogium saturninum*), jamkatec pľúcny (*Lobaria pulmonaria*), nefróma pekná (*Nephroma bellum*), nefróma práškovitá (*Nephroma parile*), nefróma zavinutá (*Nephroma resupinatum*), prútnik hviezdovitý (*Bryum pseudotriquetrum*), lesklec nebadaný (*Plagiothecium latebricola*), kapucienka zaplavovaná (*Seligeria irrigata*), pochybok huňatý (*Androsace villosa*), kozinec ovisnutý (*Astragalus penduliflorus*), rebrovka rôznoлистá (*Blechnum spicant*), zemežľ pobrežná slatinná (*Centaurium littorale* subsp. *compressum*), prilbovka biela (*Cephalanthera damasonium*), prilbovka dlholistá (*Cephalanthera longifolia*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), zimolub okolkatý (*Chimaphila umbellata*), lyžičník pyrenejský (*Cochlearia pyrenaica*), škarda sibírska (*Crepis sibirica*), šáchor žltkastý (*Cyperus flavescens*), vstavačovec strmolistý pravý (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *incarnata*), vstavačovec zelený (*Dactylorhiza viridis*), lykovec voňavý (*Daphne cneorum*), rosička anglická (*Drosera anglica*), rosička okrúhlolistá (*Drosera rotundifolia*), kruštík komorický (*Epipactis komoricensis*), kruštík úzkopyskový (*Epipactis leptochila*), kruštík Leuteho (*Epipactis leutei*), kruštík drobnolistý (*Epipactis microphylla*), kruštík prehliadaný (*Epipactis neglecta*), kruštík močiarny (*Epipactis palustris*), kruštík útlý (*Epipactis pseudopurpurata*), kruštík modrofialový (*Epipactis purpurata*), sklenobyl' bezlistá (*Epipogium aphyllum*), praslička pestrá (*Equisetum variegatum*), mečík strechovitý (*Gladiolus imbricatus*), smrečinovec plazivý (*Goodyera repens*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), päťprstnica hustokvetá (*Gymnadenia densiflora*), päťprstnica voňavá (*Gymnadenia odoratissima*), jastrabník krížniansky (*Hieracium krizsnae*), plesnivec alpínsky (*Leontopodium alpinum*), ľalia cibul'konosná pravá (*Lilium bulbiferum* var. *bulbiferum*), trčiček jednolistý (*Malaxis monophyllos*), kurička vápencová (*Minuartia langii*), vstavač trojzubý (*Neottia tridentata*), vstavač počerný letný (*Neottia ustulata* subsp. *aestivalis*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), vstavač mužský poznačený (*Orchis mascula* subsp. *signifera*), vstavač vojenský (*Orchis militaris*), vstavač bledý (*Orchis pallens*), vstavač purpurový (*Orchis purpurea*), všivec močiarny (*Pedicularis palustris*),

chlpánik Guthnickov (*Pilosella guthnickiana*), tučnica obyčajná (*Pinguicula vulgaris*), vemenník zelenkastý (*Platanthera chlorantha*), prvosienka holá (*Primula auricula*), prvosienka pomúčená pravá (*Primula farinosa* subsp. *farinosa*), bieloпрst belavý (*Pseudorchis albida*), machovníčka uzlatá (*Sagina nodosa*), šašina hrdzavá (*Schoenus ferrugineus*), ostrevka slatinná (*Sesleria uliginosa*), tis obyčajný (*Taxus baccata*), kľukva močiarna (*Vaccinium oxycoccus*), barička primorská (*Triglochin maritima*), bublinatka menšia (*Utricularia minor*), veronika štítovitá (*Veronica scutellata*),

biotopy 27 druhov živočíchov európskeho významu: jasoň červenooký (*Parnassius apollo*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), *spriadač kostihojový (*Euplagia quadripunctaria*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), *fuzáč alpský (*Rosalia alpina*), *fuzáč karpatský (*Pseudogaurotina excellens*), kováček fialový (*Limoniscus violaceus*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), pásikavec (*Cordulegaster heros*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), hraboš tatranský (*Microtus tatricus*), syseľ pasienkový (*Spermophilus citellus*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier čierny (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), netopier sťahovavý (*Miniopterus schreibersii*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteinii*), raniak obrovský (*Nyctalus lasiopterus*), podkovár južný (*Rhinolophus euryale*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*), *medveď hnedý (*Ursus arctos*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), *vlk dravý (*Canis lupus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), biotopy 9 druhov živočíchov národného významu: modráčik horcový (*Maculinea alcon*), májka (*Meloe brevicollis*), fuzáč žltočierny (*Pachyta lamed lamed*), fuzáč borievkový (*Semanotus ruscicus*), koník pestrý (*Arcyptera fusca*), mlok bodkovaný (*Triturus vulgaris*), mlok horský (*Triturus alpestris*), salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*) a piskor horský (*Sorex alpinus*),

19 druhov vtákov: bocian čierny (*Ciconia nigra*), d'ateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), d'ubník trojprstý (*Picoides tridactylus*), jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*), kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*), muchárik malý (*Ficedula parva*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*), tetrov hoľniak (*Lyrurus (Tetrao) tetrix*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), výr skalný (*Bubo bubo*), žlna sivá (*Picus canus*), žltouchvost hôrny (*Phoenicurus phoenicurus*)

abiotické javy - formy svahovej modelácie, erózie, zvetrávania, štruktúrne a tektonické formy reliéfu: skalná brána (napr. Tlstá), skalné okno (napr. Blatnická dolina, Ostrá, Skalné Brdo), skalná ihla (napr. Kopa, Konský dol, Gaderská dolina, Veľká Skalná), skalná veža (napr. Veľká Skalná, Veľké Studienky, Štrochy, Strapatá skala), skalný most (napr. Hubná, Vápenná), skalné defilé (napr. Tlstá, Jelenec, Harmanec), skalné mesto (napr. Ostrá, Haľamova kopa, Strapatá skala), bralo (napr. Kundračka, Tlstá, Blatnická dolina, Necpalská dolina, Harmanec a i.), skalný previs (napr. Gaderská dolina), abri (napr. Tlstá), skalná stena (napr. Tlstá, Čierny kameň, Krpcovo), krajinársky významný hrebeň (napr. Križna – Suchý vrch, Lysec), kvesta (napr. Čierny kameň, Katova skala), suťový prúd (napr. Mateskovský kamenný prúd), mrazový zrub, osypy (napr. Kozia skala), rozsadlina (napr. Štrochy, Biela skala), zosuvy (napr. Križna - Rovne, Turecká), blokovisko (napr. Suchý vrch); fluvialny reliéf: riečny prielom (napr. Prielom Teplého potoka, dolina Váhu), meander (napr. Revúca, Ľubochňianska dolina, Váh), pereje (napr. Gaderský potok), riečna terasa (napr. Revúcke podolie, Ľubochňianska dolina), riečna niva (napr. Ľubochňianska dolina); krasový a fluviokrasový reliéf: tiesňava (napr. Selenec, Padva, Harmanec, Vrátna dolina, Dedošová dolina, Gaderská dolina), krasová jama (napr. Bukovinka, Močidlo), škrapy (Král'ova studňa, Kyšky, Bukovinka), travertínová kopa (Rojkov), penovcové pramenisko (Túfna, Lučecné, Čutkovo, dolina Košiar, Bystrická dolina a i.), penovcové kaskády (Túfna, dolina Košiar), travertínové terasy (Jazierce, Bukovinka), jaskyne; niválny reliéf: lavínové ryhy (napr. Frčkov, Ostredok, Križna), nivačný kotol (napr. Ploská, Frčkov); stratigrafické a paleontologické lokality: výskyt fosilnej fauny a flóry (napr. Rovne), typová lokalita nového druhu fosílie (napr. Doggerské skaly); stratigraficky významná lokalita (napr. Belianska dolina – Došná); štruktúrne-tektonické javy: prejav násunových plôch tektonických jednotiek (napr. Suchý vrch, Čierny kameň, Král'ova studňa), prejav vrásových a prešmykových štruktúr (napr. Tlstá, Konský dol), prejav zlomových štruktúr (napr. facety na svahoch Veľkej Fatry na rozhraní s Turčianskou kotlinou); hydrologické formy reliéfu: pramene, prameniská, vyvieračky (napr. Drobkov, Jazierce), ponory (napr. Jazierce, Bukovinka), trvalé a občasné vodopády, zosuvné jazero (Blatné); travertínové jazero (Rojkov), mŕtve rameno (napr. Ľubochňianska); biogénne formy reliéfu: rašelinisko (napr. Rojkovské, Rakšianske); antropogénne formy reliéfu: zrúcaniny hradu (Blatnický hrad), kameňolomy (napr. Belianska dolina, Rakša).

Schválením Programu starostlivosti o NP Veľká Fatra a jeho ochranné pásmo a o územia európskeho významu SKUEV0238 Veľká Fatra a SKUEV4092 Lúky v Trlenskej doline na roky 2025 – 2054 budú ovplyvnené aj ďalšie zložky životného prostredia, napr. pôda, voda a ovzdušie.

Hodnotenie vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia:

1. Organizmy - biota

<i>typ vplyvu</i>	pozitívny, s priamym environmentálnym vplyvom, trvalý
<i>veľkosť vplyvu</i>	veľký
<i>rozsah vplyvu</i>	NP a jeho ochranné pásmo, resp. okolie
<i>celkové hodnotenie environmentálnej významnosti vplyvu</i>	veľmi významný, priaznivý

Ciele stanovené v programe starostlivosti o NP Veľká Fatra a opatrenia navrhnuté na plnenie týchto cieľov významne prispievajú k ochrane prirodzených procesov na značnej časti územia, umožní prirodzený vývoj lesných spoločenstiev a zachovanie, resp. obnovenie priaznivého stavu vyššie uvedených biotopov európskeho i národného významu a priaznivého stavu druhov živočíchov európskeho i národného významu, ktoré tvoria predmet ochrany tohto národného parku. Výsledným prínosom realizácie opatrení bude zachovanie alebo zlepšenie stavu aj ďalších biotopov a druhov živých organizmov v danom území a jeho okolí a zachovanie biologickej diverzity, vrátane cenných lúk a pasienkov.

2. Voda

<i>typ vplyvu</i>	pozitívny, s nepriamym environmentálnym vplyvom, trvalý
<i>veľkosť vplyvu</i>	stredný
<i>rozsah vplyvu</i>	NP a jeho ochranné pásmo
<i>celkové hodnotenie environmentálnej významnosti vplyvu</i>	málo významný, priaznivý

Realizácia opatrení stanovených v operatívnom ciele 1.5. *Zachovanie nezmeneného charakteru a kontinuity mokradí a vodných tokov na celej ich dĺžke* má za úlohu prispieť ako k zlepšeniu podmienok pre druhy viazané na vodné toky, tak aj k zadržiavaniu vody v krajine.

3. Horniny a pôda

<i>typ vplyvu</i>	pozitívny, s nepriamym environmentálnym vplyvom, trvalý
<i>veľkosť vplyvu</i>	stredný
<i>rozsah vplyvu</i>	NP a jeho ochranné pásmo
<i>celkové hodnotenie environmentálnej významnosti vplyvu</i>	málo významný, priaznivý

Predkladaný materiál sa prostredníctvom operatívneho cieľa 2.1: *Zlepšenie poznania chránených a osobitne významných častí prírody a krajiny v národnom parku, ako aj jeho ochrannom pásme*, a konkrétne aktivity 2.1.1.2. *Výskum, ochrana a realizácia opatrení na zabezpečenie ochrany abiotických zložiek prírody (jaskyne, penovcové prameniská, nerasty a skameneliny, vodopády a ďalšie)* zaoberá aj problematikou ochrany hornín a pôdy. Jeho realizáciou sa zabezpečí lepšia ochrana všetky abiotických zložiek, ktoré sú predmetom ochrany.

4. Ovzdušie

<i>typ vplyvu</i>	pozitívny, s nepriamym environmentálnym vplyvom, trvalý
<i>veľkosť vplyvu</i>	malý
<i>rozsah vplyvu</i>	NP a jeho ochranné pásmo
<i>celkové hodnotenie environmentálnej významnosti vplyvu</i>	málo významný, priaznivý

Cieľom predkladaného materiálu nie je ochrana ovzdušia, ale zlepšenie a udržanie priaznivého stavu predmetov ochrany NP Veľká, ktoré pozitívne ovplyvní všetky zložky okolitého ekosystému vrátane ovzdušia.

5.2 Bude mať predkladaný materiál vplyv na chránené územia a ak áno, aký?

Národný park Veľká Fatra sa prekrýval s 27 územiami národnej sústavy chránených území (podľa § 17 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov), a to 12 národnými prírodnými rezerváciami, 4 prírodnými rezerváciami, 4 chránenými areálmi, 1 národnou prírodnou pamiatkou a 6 prírodnými pamiatkami. Celková výmera týchto maloplošných chránených území predstavuje 8 348,81 ha (vrátane výmery vyhlásených ochranných pásiem jednotlivých maloplošných chránených území).

Na základe nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 427/2023 Z. z., ktorým sa vyhlasuje Národný park Veľká Fatra, jeho zóny a ochranné pásmo, boli maloplošné chránené územia v národnom parku, s výnimkou jaskýň, zrušené.

V zmysle zonácie je podiel území s 5. stupňom ochrany (zóna A) 16 387,3070 ha (40,06 %), so 4. stupňom (podzóny B1 a B2) 5 276,9232 ha (12,9 %), s 3. stupňom ochrany (zóna C) 19 198,5288 ha (46,93 %) a s 2. stupňom ochrany (zóna D) 42,5845 ha (0,11 %) z celkovej výmery národného parku.

Značná časť NP Veľká Fatra je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000. Do NP zasahujú územia európskeho významu (ÚEV) SKUEV0238 Veľká Fatra a Chránené vtáčie územie (CHVÚ) Veľká Fatra (SKCHVU033).

Ochranné pásmo NP Veľká Fatra sa prekrýva so 14 existujúcimi územiami národnej sústavy chránených území alebo ich časťami a zasahujú do neho ochranné pásma ďalších 7 území národnej sústavy chránených území. Prekrýva je s 2 národnými prírodnými rezerváciami, 4 prírodnými rezerváciami, 1 chráneným areálom a 7 prírodnými pamiatkami. Prekrýva sa s ochrannými pásmami 22 území národnej sústavy chránených území.

Do ochranného pásma zasahujú nasledovné ÚEV: SKUEV0238 Veľká Fatra, SKUEV0164 Revúca, SKUEV0253 Váh a rovnako SKCHVU033 Veľká Fatra.

Podiel území v ochrannom pásme NP Veľká Fatra s 5. stupňom ochrany je 0,9146 % (231,53 ha), so 4. stupňom ochrany je 0,12 % (30,53 ha), s 3. stupňom ochrany 2,26 % (571,38 ha), zvyšných 96,70 % (24 497, 7849 ha) je v 2. stupni ochrany.

5.3 Bude mať predkladaný materiál vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice? (ktoré zložky a ako budú najviac ovplyvnené)?

NP Veľká Fatra sa prekrýva s vyššie uvedenými územiami európskej sústavy chránených území Natura 2000 a spolu s ďalšími územiami Natura 2000 vytvára podmienky pre naplnenie jej hlavného cieľa, ktorým je zachovanie prírodného dedičstva, významného nielen pre územia Slovenska, ale pre Európsku úniu ako celok.

5.4 Aké opatrenia budú prijaté na zmiernenie negatívneho vplyvu na životné prostredie?

Opatrenia na zmiernenie negatívneho vplyvu na životné prostredie nie sú potrebné, keďže predkladaný materiál navrhuje činnosti iba s pozitívnym vplyvom na životné prostredie.